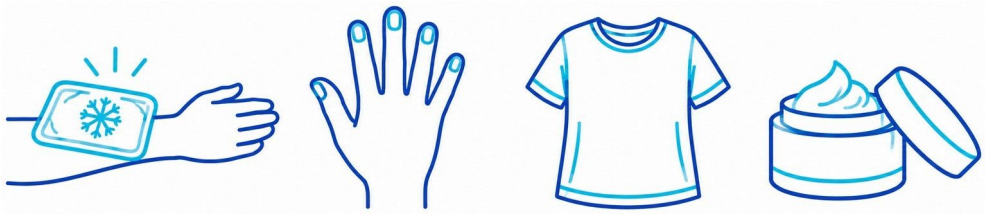
Jeuk bij behandelingen tegen kanker

Wat jeuk is, wat je zelf kunt doen en wanneer je contact opneemt

Het doel van deze folder

Deze folder gaat over de jeuk die je tijdens de behandeling tegen kanker kunt krijgen. Je leest wat jeuk (pruritus) is, waardoor en hoe het ontstaat, en hoe het het best wordt behandeld en voorkomen.

Wat is jeuk?

Jeuk is een onaangenaam gevoel dat de neiging geeft om te krabben. Jeuk kan een teken zijn van verschillende aandoeningen, van de huid of van het lichaam als geheel, en kan samenhangen met het gebruik van medicijnen. Jeuk kan aanhouden of komen en gaan, op één plek zitten of over het hele lichaam. Bij chronische jeuk duurt de klacht langer dan zes weken. Zowel kortdurende als chronische jeuk kan de slaap en de kwaliteit van leven ernstig verstoren.

Bij wie komt jeuk voor?

Jeuk kan op elke leeftijd voorkomen. Het kan horen bij contactallergie, voedselintolerantie, eczeem, nier- en leverziekten, hormonale veranderingen, kanker, infecties en neurologische en psychiatrische aandoeningen. Jeuk kan ook door medicijnen komen. Medicijnen tegen kanker geven vaak jeuk.

Waarom krijgen mensen met kanker jeuk?

De jeuk kan komen door de kanker zelf, door een droge huid of door de medicijnen tegen kanker. Tot de helft van de mensen die tegen kanker worden behandeld, krijgt jeuk door de medicijnen. Hoe de jeuk ontstaat, hangt af van het soort behandeling: chemotherapie, doelgerichte therapie, hormonale therapie of immunotherapie.

Hoe ziet het eruit en wat merk je?

Jeuk door medicijnen tegen kanker kan bestaan zonder dat er iets aan de huid te zien is. Door steeds te krabben kan de huid wel beschadigen. Dan ontstaan:

- krabeffecten en bloedinkjes
- verdikte, rode plekken
- korstjes
- bultjes
- infecties

Je kunt de jeuk over het hele lichaam voelen of op één plek. De jeuk kan licht tot ernstig zijn en je dagelijkse bezigheden en je slaap verstoren.

Soms gaat de jeuk samen met een andere huidreactie op de medicijnen, zoals eczeem, psoriasis, galbulten (urticaria) of een droge huid. Dan zie je afwijkende plekken op de huid, zoals schilferende plekken, roodheid of blaren.

Neem contact op met je arts of verpleegkundige bij:

- jeuk die begint of aanhoudt ondanks de adviezen in deze folder
- jeuk die je slaap of dagelijkse bezigheden verstoort
- open of ontstoken krabplekken
- roodheid, schilfering of blaren op de huid

Hoe wordt jeuk behandeld?

Het voorkomen, vroeg herkennen en behandelen van jeuk is belangrijk om de behandeling tegen kanker ongehinderd te kunnen voortzetten, zonder dat de dosis moet worden aangepast of de behandeling moet worden gestaakt. Omdat het medicijn tegen kanker de oorzaak is, richt de behandeling zich op het verlichten van de klacht. Een droge huid wordt altijd mee behandeld.

Je arts kan middelen voorschrijven die je op de huid smeert:

- hydraterende crèmes en basiszalven
- ontstekingsremmende middelen, zoals een corticosteroïdcrème of een calcineurineremmer
- een antibioticum bij een infectie

Als smeren niet genoeg helpt, kan je arts medicijnen voorschrijven die je inneemt, of lichttherapie (smalspectrum UVB). Medicijnen die je inneemt zijn onder meer antihistaminica, gabapentinoïden, neurokinine-1-receptorantagonisten, middelen die de afweer beïnvloeden, corticosteroïden en antidepressiva.

Wat kun je zelf doen?

Een droge huid is een veelvoorkomende oorzaak van jeuk tijdens de behandeling tegen kanker. Zo voorkom je dat de huid uitdroogt:

- Ga niet lang in bad; kort douchen met lauw water heeft de voorkeur.
- Gebruik een mild reinigingsmiddel.
- Smeer de huid na het douchen in met een basiszalf of crème zonder parfum.
- Draag kleding van katoen in plaats van synthetische stof of wol.
- Neem contact op met je arts zodra de jeuk begint.
- Laat je niet leiden door het woord natuurlijk op verzorgingsproducten: zulke producten zijn niet veiliger of werkzamer dan gewone producten.

Er is alles aan gedaan om ervoor te zorgen dat de informatie in deze folder juist is. Toch is niet elke behandeling geschikt of werkzaam voor iedereen. Je eigen arts kan je uitgebreider adviseren.

Vertaald en bewerkt door dr. Annemie Galimont, dermatoloog, lid van de EADV Task Force Dermatology for Cancer Patients, naar de patiëntenfolder Pruritus in cancer patients van de EADV (Pruritus Task Force, 2022). Oorspronkelijke Engelse folder: eadv.org. Uitgave: onlinedermatologie.nl, oktober 2026.